

Scris de andrei.marga pe 17 Mai 2020, 12:02

Statul avariat

In orice circumstante, statul ramane stat doar daca respecta anumite norme de functionare. Democratii privesc indeobste statul drept „contract” intre membrii unei comunitati, bazat pe egalitatea cetatenilor si reciprocitate. Multi pun accentul pe faptul ca „statul este o asociatie foarte aparte, care se distinge prin extensiunea asigurarii conformitatii cu regulile sale, in randul celor asupra carora jurisdictia sa pretinde aplicarea” (Robert A. Dahl, On Democracy, Yale University Press, New Haven and London, 1998, p.41). Autorul cel mai citat, Max Weber, a vazut in stat ordinea legala instituita legitim: „statul este acea asociere umana care isi aroga (cu succes) dreptul de a avea, in granitele unui teritoriu – si acestface parte din caracteristicile sale – monopolul constrangerii fizice legitime”. Statul presupune, se poate rezuma, reciprocitate, legalitate si legitimare drept conditii ale functionarii sale.

Ce distinge statul actual din Romania? Unii economisti spun ca „statul roman nu mai exista decat cu numele” – fiind „doar o anexa, o colonie”. Un fost presedinte spunea ca, de fapt, este un „stat mafiot”, prada coteriilor. Intre timp, presa internationala a inceput sa vorbeasca de „stat esuat”. Cei care acum desfigureaza **Constitutia** cred ca, in fond, „eu sunt statul” – desi nu sunt regi, nici alesi in mod curat, ci doar politrucii abuzivi. Cum s-a si spus, exagerand, dar plastic, asa cum se fac „alegerile” in Romania ultimilor ani, aproape ca si o maimuta poate deveni „sef”!

Teza mea este alta, anume ca statul Romaniei actuale a fost avariat. Bunaoara, deciziile nu mai sunt inspirate de „contract”, de reciprocitate, ci de o vointa malefica in meschinaria ei. Despre ce „contract” poate fi vorba cand, doar ca un exemplu recent, se comercializeaza pana si oameni – odinioara s-au vandut sasi, apoi copii, mai apoi fete, iar acum se vand „niste zilieri” chiar sub „starea de urgenta”? Ce legalitate cand la decidenti nu conteaza interesul public, ci impunerea de aberatii care sa impileze cetateni? Ce legitimare cand se instaleaza „guvernul meu” cu Securitatea si infiltrati? Ca sa nu ne oprim la alte intrebari!

Avaria se datoreaza nepriceperii, lipsei de cultura si de viziune si, tot mai mult, relei credinte. Se poate observa lesne cercul vicios. Un ins nepregatit este propulsat in functie cu institutii de forta, acesta incalca **Constitutia** (pe care nici nu o pricepe!) si imparte functii (ca si cum ar fi in proprietate!) unor neispraviti, care, neavand valoare prin ei insisi, tin isonul aberatiilor. Iar impreuna afecteaza statul.

Place-nu pace, Romania a trecut intr-un regim prostocratic. Desigur, cuvantul este romanesc, dar exista echivalente in diferite limbi – derivate oarecum din **Dummheit**, **stupidiy**, **idiot**, **sciocco** etc.. Prostocratia nu este metafora sau figura de stil. Este un termen care capteaza situatii precise din istorie – a statului actual din Romania, cu siguranta, dupa numeroase indicii. Prostocratia nu este chestiune de etnie, ci de prostie – de prostie a celor care vor sa decida soarta altora si aduc daune.

Iata doar cateva argumente ale tezei mele.

Multi concetateni – inclusiv intelectuali care se revendica din liberalitate, precum Radu Calin Cristea, Mircea Dinescu, Cornel Nistorescu, Sorin Rosca Stanescu, Renate Weber – au semnalat grava deteriorare din ultimii ani a ceea ce a fost nazuinta postbelica si izbanda de dupa 1989: statul de drept democratic. Prevazut explicit de **Constitutia Romaniei (1992)**, acest stat inregistreaza o deteriorare continua pornita de la varf. Faptul se vede cu ochiul liber. De aceea, presa recenta din Germania, Franta, SUA a vorbit de „diletant”, „agitator”, „confuzionar”, „patron al coruptiei”, „intelect indoielnic”, „apartenent la serviciile secrete”, „esuat”. in tara, jurnalisti de prim plan au atras atentia asupra abaterii, prin instigari, de la rolul de „mediator” prevazut de **Constitutie**, asupra „sustragerii de la justitie”, „practicarii minciunilor”, „absentei rezultatelor”, „incompetentei”. in definitiv, celui care a pus in joc mijloace nepermise de a parveni ii revine, logic, raspunderea deteriorarii.

Fireste, despre orice persoana se spun multe, adevarate sau false. Mai ales ca Romania intretine o piata a falsurilor si fabulatiilor. Dar, chiar in aceste conditii, nici una dintre caracterizarile de mai sus nu este fara probe. Fapte si vorbe le confirma.

Prostia? in 2014 Romania era o tara scindata, cu reforme asfixiate si agenda intarziata, avand ca „performanta” majora emigrarea, proportional cea mai mare din lume, a propriilor cetateni. Daca nu ar fi fost prostia, decidentii ar fi recurs la politica integrarii democratice a cetatenilor, pe baza unor solutii inteligente in interes public. Nu a existat aceasta capacitate de gandire, cultivata si, in fond, morala.

in locul democratizarii, de care europenitatea ramane legata, s-au preferat tehnicile anilor treizeci: exaltarea „miscarii” strazii, activarea „statului paralel”, reducerea politicii la lovire, diabolizarea celor de alta opinie. in loc sa se foloseasca pregatirea, initiativa si devotiunea oamenilor, s-a apelat la o forma de stat ce consta din decizii nechibzuite, banditesti in ultimul timp, sub decidenti care nu se pot legitima, nici macar profesional.

Ce iese se vede. Destui se ascund dupa privilegiu, in timp ce o treime din populatie este saraca – cel mai ridicat procent din Europa comunitara. Cu „guvernul meu”, Romania se afunda in economia de indatorare, in masluri „politice” drapate cu valori „europene” contrafacute, in statutul de tara multumita cu resturi, in educatie molestata, in politica externa acefala. Abuzurile la varf au devenit regula. Frica de tragere la raspundere pentru faradelegi evidente face sa fie strivit orice pluralism, orice mijire de independenta a judecarii.

Contraperformantele in materie de stat sunt deja istorice.

Una este distrugerea constitutionalismului. Nu a fost nevoie nicaieri in Europa sa se infirme abuzuri, de catre Curtea Constitutionala, in cantitatea si penibilul din Romania actuala. Nu au fost nici atatea reclamatii ale Avocatului Poporului in apararea statului de drept democratic. Chiar si

acum, in pandemie! Dupa ce, ca la nimeni, in loc de stare de urgenta sanitara s-a instituit abuziv una cuprinzatoare, preocuparea decidentilor este, cum atesta insipidele lor „proiecte” de „legi”, restrangerea de drepturi si libertati cetatenesti, fara nici o legatura cu covid-19. Sa speram ca arhivele pastreaza propunerile caraghioase ale regimului prostocratic, ca sa se poata vedea, totusi, macar in timp, marimea prostiei si a relei credinte!

Acum se lanseaza, cu incultura caracteristica, ideea „eficientei statului”. Nu se stie, pesemne, ca eficienta fara democratizare nu exista si, mai devreme sau mai tarziu, asemenea schilodire a institutiilor se regreta si condamna. Istoria europeana din anii treizeci incoace ofera nenumarate probe.

O alta contraperformanta este distrugerea legitimitatii. De la obsesia prosteasca a „guvernului meu” s-a ajuns la o experienta ce va intra in manuale. Se va putea constata, de catre cine stie ce inseamna legitimitatea, ca nu a fost pas din serialul „pas cu pas” care sa fi fost legitim. in Romania ultimelor decenii, nimeni nu a lovit mai ignorant si mai iresponsabil in legitimitatea democratica.

Exemplu de contraperformanta este si suscitarea securismului. Un ins ce parea departe de aranjamente oculte in pofida **Constitutiei** a lucrat la a crea cel mai securist stat din ultimele decenii. Cineva din afara tarii si intreba insistent: nu cumva securismul a intrat in obisnuinta la Carpati?

Un alt exemplu este recladirea „statului profund”. Cand, in anii treizeci, a cazut sub controlul acestuia, Romania a luat calea prabusirii. Avem acum altceva? Procuratura, in loc sa-i aplice oricarui cetatean legile statului, isi selecteaza tintele. Ba mai si semneaza – fenomen unic in Europa – „protocoale secrete” cu judecatorii si noua Securitate! Doar ca „presedintele” gaseste vinovati in alta parte: „niste evrei”, „niste psd-isti”, „niste unguri”, cel mai nou „niste parlamentari”.

Nivelul rudimentar al cugetarii „presedintelui” si desemnatilor sai este, la randul sau, exemplu. Acestia nu vad propria incapacitate, ci doar rivali, tot asa cum Hitler, potrivit relatarilor generalilor sai, nu vedea in pierderile de pe front propria stupiditate, ci „doar evrei”. Asa cum peroratia din cartea **Mein Kampf** este strabatuta de preocuparea lovirii social-democratiei, tot astfel, „presedintele” nu are alta tema decat daramarea acesteia. Confuzie nefasta intre stat si maciuca, proprie mintilor vulgare! Acum, tinta este „psd”, mai nou si „udmr”, altadata vor fi altii! Potrivit chimiei urii, pe care pastorul Martin Niemöller a demascat-o definitiv!

Sa ne oprim, insa, in limita spatiului, doar la domeniul cel mai nou de manifestare a statului – pandemia. Mai ales ca se vad tot mai bine, pe date precise si in pofida eforturilor de falsificare, originile infectarii cu covid-19 si erorile abordarii din Romania.

Nimeni nu se putea sustrage unei pandemii ale carei origini se cauta. Dar Romania avea avantaje spre a fi atinsa proportional mai putin. Nu era sugativa turistica, nu era vizitata de multa lume, iar populatia avea vaccinuri in biografie. Romania s-a infectat insa suplimentar din doua cauze.

Prima a fost petractarea „prezidentiala” cu „diaspora”. Cum spunea un exponent al regimului, au revenit in tara un milion de diasporeni, „votantii nostri” – zicea acesta posesiv. Numai ca veniti nu au fost examinati medical serios si au umplut localitatile. Deciziile meschine ale „presedintelui” au infectat in Romania in plus. Focarele Suceava, Arad, Timisoara, Deva si altele spun destul.

Apoi, ca sa nu se vada matrapazlacul, nici dupa trei luni testarile nu sunt serioase. Ele se fac cu grija trepadusilor ca nu cumva sa se afle adevarul si dimensiunea crimei. Spus fara ocolisuri, abordarea „politica” a pandemiei in Romania este, de fapt, eronata. Nu numai ca este scoasa de sub control public, dar este una dintre cele mai necalificate – cum isi da seama oricine citeste si analizeaza riguros.

Exemplu tipic de falsificare este raportarea unui esec ca succes. Se sustine „oficial” ca la finele lui ianuarie 2020 Spania avea un infectat si Romania tot unu. Apoi se compara – cati s-au infectat in Spania, cati in Romania si cati au murit. De aici, unii prostocrati si prostifili trag concluzia ca s-a gestionat bine lupta cu pandemia.

Trec peste faptul ca decidentii din Romania, nefiind in stare de o abordare adecvata, au ciupit masuri dintr-o tara sau alta si, intr-un elan de samavolnicie zis „starea de urgenta”, au degradat si combaterea pandemiei si economia. La drept vorbind, starea de urgenta sanitara, pe care multe tari au proclamat-o, a fost substituita la noi, printr-o smecherie ieftina, cu starea de urgenta politieneasca, militara, de acoperire de afaceri si de reglare de conturi.

Ea nici nu a rezolvat mare lucru. Nu exista nici acum imaginea realista a infectarii, nu s-au reusit individualizarea situatiilor si strategii in consecinta, initiativele locale sunt paralizate, Romania nu este mai bine asigurata. Distrugerile, in schimb, sunt considerabile. Starea de urgenta a fost o stare prost gandita si decisa abuziv – iar din ea ramane abuzul.

Replicile la falsificarea amintita sunt la indemana oricui: a) nu se stie nici acum care era infectarea in ianuarie 2020, caci abia incepeau testarile in Europa; b) Romania nu este campioana in turism si nici loc prin care trec mari fluxuri comerciale, precum Spania, Franta, Italia, Germania, ca sa se poata compara cu acestea; c) Romania nu este nici centru fotbalistic precum Spania, Franta, Italia, Germania – in situatia in care se banuie ca de la unele meciuri a plecat infectarea pe scara mare. Iar comparatiile cu adevarat concludente nu sunt deloc flatante.

Minciuna cauta insa, si de aceasta data, sa se promoveze. George Serban a dat in spatiul international teoria celei de „a doua naturi”, natura mincinoasa a unor oameni, si a exemplificat cu Romania de dinainte de 1989 (*Lying: Man's Second Nature* Praeger, Westport, 2001). Sugestia prestigiosului psihiatru newyorkez, istoricul Wolfgang Reinhardt a folosit-o in diagnoza „societatii minciunii” (*Unsere Lügen Gesellschaft* Murmann, Hamburg, 2006). Concurenta la minciuna a decidentilor actuali cu ceea ce a fost inainte de 1989 este mai mult decat vizibila.

Tot amestec de nepricepere si minciuna este in declaratia „economia Romaniei trebuie reinvigorata, nu repornita”, a „presedintelui”. Destul sa observam ca un lider al patronatului a semnalat caracterul extrem de critic al situatiei, ca pana si liderul industriei alimentare spune ca „aceasta se clatina”, iar despre Poiana Brasov s-a spus ca „este ca dupa Cernobal”. Ridicola „urgenta” a decidentilor a oprit bine economia. Sute de mii de firme, de toate felurile, s-au prabusit, de fapt. Sa luam oare inaugurarea de cotete sau hale goale drept semn de vigoare?

Solutia? Cred ca este evidenta pentru cetateanul care se respecta. Orice salvare incepe cu desteptarea.

Sunt tot mai multi cei care nu se mai lasa inselati de diplome la schimb si decoratii de complezenta si se elibereaza de contrafacerea unor insi, nici macar cititi in ce spun. Doua repere vor trebui, insa, asumate.

Nu va iesi nimic din actuala „sefie” – nimic bun pentru cetatenii Romaniei. Cum am mai spus, si daca ar fi numai „guvernul meu” de aici inainte, nu ar iesi nimic, caci nu are din ce! Acum vine, colac peste penibilitati, obsesia modificarii **Constitutiei**. Dupa ce au esuat din nepricepere toate „proiectele” anuntate („proiectul de tara”, „Romania educata”, „reconstructia Romaniei” si orice!), noua obsesie lasa sa se vada alte rataciri. Deocamdata, daca un individ nu este capabil sa faca ceva pentru statul de drept democratic, prevazut de **Constitutie**, trebuie distrusa aceasta?

Cetatenii Romaniei, fara de care nu se poate face mare lucru in statul lor, pot schimba cursul degradarii presand la schimbare. Mai ales ca, dupa pandemie, vine o societate adanc schimbata in lume. in opinia mea, nu este solutie fara partide care sa ia in brate cu hotarare directia unei democratii meritocratice si sa schimbe ocuparea functiilor in stat. Altfel, statul va ramane in avarie. Caci, asa cum spunea Boileau, „un prost gaseste adesea altii si mai prosti, care sa-i ia in seama ineptiile”.

<http://www.andreimarga.eu>

ADRESA: <http://crct.ro/nw6i>